

BÉKEFI ÁKOS

Kommunista utódpartok a Visegrádi négyek országaiban

Előadásomban arra kívánok választ keresni, hogy a kommunista nómenklatúrának sikerült-e átmentenie politikai hatalmát a frissen létrejött demokráciákba, és ha sikerült, akkor milyen mértékben voltak részesei a demokratizálódásnak. Képesek voltak-e továbbra is pártként működni, illetve mennyire kellett átszerveződni, hogy szereplői lehessenek az új politikai rendszernek. Kutatásomat egy összehasonlító keretbe helyeztem, amelyben a Visegrádi Együttműködés országainak (Magyarország, Lengyelország, Szlovákia, Csehország) kommunista utódpartjait vizsgáltam. Ezen országokban végigelemzem sorban a volt állampártok szerepét a rendszerváltás során, majd az átmenet és a demokrácia időszakában.

A volt kommunista állampártok különböző utakat jártak be a térségben, abban az értelemben, hogy miként sikerült átélniük a rendszerváltást. Mind a négy ország tekintetében az első szabad választásokon elsöprő vereséget szenvedett az állampárt a különböző ellenzéki partoktól. Ezt követően eltérő választ adtak arra, hogy hogyan formálódjanak a modern demokrácia viszonyaihoz. Csehország kivételével mindegyik vizsgált országban a kommunista partok már a rendszerváltás idején jelentős változtatásokat tettek mind a vezetés, mind a program és a kommunikáció tekintetében. A csehországi kommunista part, azonban még napjainkra sem változott meg annyira gyökeresen, mint társai. A változásait és eredményeit előadásomban részletezem.